

Club Slinder

Kim Bengtsen

Club Vlinder
Kim Bengtsen

Eerste druk 2019

Copyright © Kim Bengtsen
Omslag vormgeving Probeeld / Ambilicious Studio
Foto omslag Femke de Jong (fotografie)
Binnenwerk vormgeving Ambilicious
Taalkundige redactie Annette Rijdsdam
Redactie Inanna van den Berg | Ambilicious
Copyright © 2019 Ambilicious, Breda

ISBN 978-94-92551-58-0 | NUR 332
www.ambilicious.nl

Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm, of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Club *O*linder

Proloog

Als een aangeslagen ringvechter hing Tim Hekster in de kussens van de bank. Hij had de linkse directe van zijn grootmoeder niet zien aankomen. Geertrudes kil en vastberaden ‘Opa wil je weer zien’ was keihard binnengekomen.

Tweeëntwintig jaar geleden verbande Bernardus Schoutema zijn kleinzoon letterlijk uit zijn leven. Sindsdien was er geen dag voorbijgegaan of hij moest aan zijn grootvader denken. Vooral aan de uren die ze samen doorbrachten. Als kind besprak hij met zijn opa de groei van de Afrikaantjes in de tuin achter de villa van zijn grootouders. Eenmaal redelijk gevorderd op de middelbare school rookten ze samen sigaren, dronken whisky en deelden elkaars geheimen. Van zijn elf neven, nichten, opa’s kleinkinderen, mocht alleen hij hem Bennie noemen.

Tot Katalijne in zijn leven verscheen.

Om de roddel en achterklap binnen de familie – oma heeft grootvader niet voor zich alleen – te voeden, speelde zij voor geld de rol van opa’s vriendinnetje.

Opa ging daar ver in; zo nam hij haar tot verbijstering van iedereen mee naar de vijftigste verjaardag van zijn vrouw. Hij had schijt aan wat ze achter zijn rug om over hem en zijn ingehuurde meisje fluisterden.

Dat uitgerekend zijn lievelingskleinkind met Katalijne trouwde, was hem zwaar gevallen. Fatsoenshalve kwam hij nog wel naar de bruiloft, waar hij met haar danste en flirtte. Op een slappe hand na – het beste ermee – keurde hij Tim die avond geen blik waardig.

Voor zijn grootvader bestond hij simpelweg niet meer. En nu haalde Bennie hem plotseling weer terug in zijn leven.

Zijn hart had een vreugdesprongetje moeten maken, maar verkrampte door de gedachte die zijn oma genadeloos bij hem losmaakte. Waarom wilde zijn opa hem opeens weer zien?

Tim kon slechts één aannemelijke reden bedenken: hij ging dood.

Bernardus zat op zijn vaste plek in de serre met uitzicht op de tuin met Afrikaantjes. Blijkbaar verwachtte zijn grootvader hem niet.

‘Wie ben jij dat je hier zomaar komt binnenlopen?’ In het timbre klonk hees tweeëntwintig jaar van opgekropte woede door.

Tim keek de oude, uitgemergelde man in de versleten fauteuil stomverbaasd aan. ‘Oma zei dat u wilde dat ik langskwam.’

‘Ik? Ik ...’ Verder kwam Bennie niet. Een hevige hoestbui ontnam hem vrijwel de adem.

Tim zag de paniek in zijn ogen en hoorde hem naar lucht happen. Hij had het niet alleen aan zijn hart, maar ook aan zijn longen. Hij wachtte tot zijn opa weer op adem was gekomen. ‘Ze belde me op: “Opa wil je weer eens zien”.’ Terwijl hij de woorden uitsprak, beseftte hij dat dit een idee van Geertrude was. Grootvader wilde hem helemaal niet zien.

Tim huiverde. Hij kende haar goed genoeg om te weten dat ze hier een bedoeling mee had. Maar welke? En waarom nu, na tweeëntwintig jaar?

Achter hem vluchtte zijn oma schielijk de serre uit.

Uit de zak van zijn donkerblauwe wollen vest diepte opa een inhaler op en spoot een paar keer in zijn keel. ‘Ik ga dood, jongen,’ hoestte hij tussen de pufjes door. ‘Dat klotehart van me wil niet verder met me.’

Onthutst liet Tim de opmerking op zich inwerken. In het beseft dat zijn grote vriend stervende was, vluchtte hij de tuin in. Hij moest alleen zijn. Bij de Afrikaantjes bukte hij, en brak. Een druppel traanvocht zakte traag via een diep ingesneden blad de kelk in. Zijn grootvader ging dood. Daarom had zijn oma hem gebeld. Om afscheid van hem te nemen.

In zijn hoofd vervaagde de complottheorie. Ze had niets kwaads in de zin, dit keer bedoelde ze het goed. Hij herpakte zich, liep naar de serre en gluurde door het glas naar binnen. Op het bijzet-tafeltje zag hij de onaangebroken fles whisky en de dichte doos sigaren. Relikwieën uit een voltooid verleden tijd. Hij glimlachte door zijn tranen heen.

1 Zeven weken later

Op zijn hoede voor wat hem in het schemerdonker van de slaapkamer te wachten stond, liep Tim Hekster aarzelend naar het bed waar Bennie op zijn kleinzoon en de dood lag te wachten.

Voordat zijn oma de deur zachtjes achter hem dichtdeed, waarschuwde ze hem voor de zekerheid nog maar even. 'Niet schrikken, jongen.'

Desondanks was hij verbijsterd; in niets herkende hij zijn grootste vriend. Opa had zijn doodsmasker met het ingevallen gezicht en de spitse neus al opgezet; de ogen halfgesloten, de mond een beetje open, de ademhaling onregelmatig. Slikken kon hij niet meer.

Een rochelend geluid kondigde de doodsreutel aan.

De sterke man van weleer oogde als een skelet waarover een te krappe plasticachtige huid was getrokken. Dit horrorbeeld zou hij de rest van zijn leven met zich meedragen.

Terwijl hij als afscheid zijn handen op die van zijn grootvader wilde leggen, viel hem iets op wat hij eerder in het schemerdonker blijkbaar over het hoofd had gezien. Tussen de vingers van de samengevouwen handen stak een stukje papier.

Langzaam vouwde hij het velletje open, een onbekende parfumgeur dwarrelde zijn neus in.

In de duisternis kon hij de tekst nauwelijks lezen. Met een angstig voorgevoel schoof hij de gordijnen een stukje open.

In het licht dat door de kier naar binnenviel, las hij de met onvaste hand geschreven woorden al prevelend tot drie keer toe. Alsof hij zich ervan wilde overtuigen dat wat hij las, er niet echt stond.

Na de derde keer staarde hij met lege ogen naar de tekst en zocht steun tegen de muur. Hij was duizelig, zijn maag speelde op. Hij balde zijn hand tot een vuist en drukte het velletje papier tot een prop. Bennie had hem niet al zijn geheimen verteld.

Maar had hij juist dit willen weten?

Nog draaierig in zijn hoofd zette hij zich af van de muur en schuifelde terug naar het bed.

‘Het is goed, Bennie. Je laatste wens wordt geëerbiedigd. Dat beloof ik je,’ fluisterde hij, zonder te beseffen wat hij beloofde.

Aan opa’s keel ontsnapte een rochelend geluid. De dood had Bernardus Schoutema in zijn klauwen en liet niet meer los.

Tim hoorde de slaapkamerdeur opengaan. Snel frommelde hij de prop in een broekzak. Zijn oma stapte naar binnen, gevolgd door Tims moeder, zijn ooms Adelbert en Cornelis. Haar vragende ogen vingen de blik van haar kleinzoon.

‘Ik vrees dat je te laat bent. Hij is dood.’

Bennie had er de voorkeur aan gegeven om te sterven in het bijzijn van zijn favoriete kleinzoon. Maar dat zei Tim er niet bij.

Aan het ontbijt was Tim er heel zeker van geweest. Hij nam ontslag bij de krant. Een drukke baan als reizend journalist en het honoreren van de ogenschijnlijk ingewikkelde laatste wens van zijn eergisteren overleden grootvader, ging onmogelijk samen. Hij moest dat eigenlijk zo snel mogelijk doen. Als hij dan meteen na de begrafenis dat ene telefoontje pleegde, kon hij aan zijn nieuwe missie beginnen.

Tijdens het pellen van de eitjes maakte hij voor de zekerheid nog een rekensom. De uitkomst was echter niet anders dan die van alle voorgaande berekeningen. Met zijn spaargeld kon hij probleemloos een jaar voorzien in zijn levensbehoeften, inclusief de vaste lasten. Over twaalf maanden zag hij wel verder. In het uiterste geval had hij altijd nog de erfenis van zijn opa achter de hand. Toch?

Dan waren er nog de royalty's die hij als auteur ontving van zijn uitgever over de verkochte boeken. Met name van de laatste titel, de verrassende bestseller *Vlinder*, verwachtte hij een leuke bonus. Dus waarom piekeren over de toekomst?

Onderweg naar de krant verzon Tim een drogreden voor zijn vertrek. Dat hij een missie te klaren had, hoefden zijn collega's niet te weten. Ze zouden onmogelijk te beantwoorden vragen stellen.

'Ik wil eens iets anders dan altijd maar vliegtuig in, vliegtuig uit. Een nieuwe uitdaging, of zo. Dichter bij huis. Ik neem ontslag.' Zijn hoofdredacteur hoefde de werkelijke reden niet te weten. Die zou hem uitlachen, verbaasd het hoofd schudden, roepen 'Hoe stom kun je zijn?' en de deur achter hem sluiten.

Zijn baas lachte hem niet uit, bewoog ook het hoofd niet. De verwondering ging schuil in zijn stem, die sloeg een paar keer over. 'Jij neemt ontslag? Jij geeft je baan op omdat je plotseling iets anders wil? Dat weet jij heel zeker?'

'Heel zeker.'

'Maar niet omdat je een nieuwe uitdaging zoekt.'

‘Juist wel. Ik wil gewoon iets anders. Meer regelmaat.’

‘En ook niet omdat je dichterbij huis wenst te blijven. Je vrouw is bij je weg. En dan wil jij opeens meer thuis zijn? Man, denk eens na.’

Tim kromp licht ineem. Zijn hoofdredacteur had gelijk. Hij moest nadenken. Zich afvragen waar hij mee bezig was. Gewoon kiezen voor zijn carrière en alle bijkomende voordelen. Hij was bijna vijftig en kon nog minstens tien jaar mee in het wereldje dat qua werktijden asociaal was, maar ook tal van memorabele ervaringen en herinneringen schonk.

Aan de muur achter de werktafel van zijn baas hing een zwart-witfoto. Een hel verlicht stadion, gefotografeerd vanuit de lucht: De Kuip. Hoe vaak had hij daar op de perstribune gezeten? Johan Crujff, Willem van Hanegem, Wim Jansen en al die andere voetbalhelden uit een mooi verleden geïnterviewd? Soms, wanneer hij op een vrij moment zijn plakboeken met vergeelde krantenknipsels doorbladerde, rook hij weer de drukinkt aan zijn vingers.

Tim was zo in gedachten dat hij niet merkte dat zijn baas pal voor hem stond.

Zijn stem klonk streng. ‘Ik kan je tegenhouden, maar ik vraag me af of ik dat moet doen.’

Hij was meteen terug op aarde, deinsde zelfs een stukje verschrikt achteruit.

De redactiechef haalde zijn schouders op. ‘Misschien wil ik dat wel niet. Ik weet niet waar jij mee bezig bent. Maar als een van mijn betere journalisten plotseling ontslag neemt, dan klopt er iets niet. Of heb ik ongelijk?’

Tergend langzaam was Tim onder de slagboom van de parkeerplaats naast het krantengebouw door gereden en op de uitrit gestopt. De wetenschap werkloos te zijn knelde als een te strak korset om zijn ribben en maakte verder rijden onmogelijk. Zijn keel voelde droog aan. In zijn hoofd vochten twee vragen om voorrang: Hoe kon hij zo stom zijn om een wereldbaan en een vorstelijk salaris op te geven? En, waar ging hij nu van leven?

Of heb ik ongelijk? Natuurlijk had zijn hoofdredacteur gelijk.

Hij had hem de ware reden van zijn overhaaste vertrek moeten

vertellen. Dan maar worden uitgelachen. Dat deed geen pijn, voelde eerder hoogst lullig. Heel even dacht hij eraan zijn baas alsnog gelijk te geven of er minimaal een paar dagen over na te denken. Maar het intrekken van zijn ontslag voelde als verraad aan Bennie. De laatste wil van zijn lieve vriend kon hij absoluut niet negeren. Want ook al was hij dood, dat accepteerde hij nooit. Vanuit de hemel zou hij hem dat duidelijk laten merken. Zo was Bennie, zijn opa, ook. Wie hem mee had, hoefde hem niet te vrezen. Had je hem tegen, dan was je de lul.

Zuchtend herstартte hij de zwarte Mitsubishi Outlander PHEV en reed in een waas naar de nabijgelegen snelweg.

Rond zijn middenrif knelde het nog steeds. Het was alsof hij zijn eigen lijkwagen bestuurde, op weg naar zijn crematie. Met het indienen van zijn ontslag was hij een beetje overleden. Misschien meer dan een beetje. Hij had daar zelf voor gekozen. Met zijn volle verstand, volledig bij bewustzijn. In het belang van een wellicht onmogelijk te volbrengen missie, dat wel. Bennie had hem dat nooit mogen vragen.

In een onverhoedse beweging gooide hij het stuur van zijn auto naar rechts, beantwoordde met opgestoken middelvinger de claxon achter hem en haalde op het randje de afslag naar een benzinstation. Hij moest stoppen. De behoefte aan hete zwarte sterke koffie stillen. Hij miste een arm om zich heen.

Het werd donker om hem heen.

Over twee maanden zou hij dertig jaar bij de krant werken. Hij was achttien toen, en net verlost van zijn zestien maanden militaire dienstplicht. De redactie huisvestte in het centrum van de stad.

Zijn werkplek was een duiventil op het platte dak van het in de begin jaren vijftig van de vorige eeuw opgetrokken pand. Vanachter zijn bureau keek hij bij de burens aan de overkant naar binnen; illegale gokholen en bordelen.

Tim dacht met plezier terug aan de tijd waarin hij met collega's nachten doorhaalde in foute barretjes en louche clubs. Zijn vak was zwanger van de romantiek met ratelende typemachines, volle asbakken en uitpuilende prullenbakken vol verscheurd kopijpapier.

Tien jaar geleden verhuisde de krant naar een locatie in een naargeestige buitenwijk en verloor het vak veel van zijn charmes. De nieuwe negen tot vijfcultuur op de redactie was niet meer dan een verkapte kantoorbaan. Vanachter je leasewerkplek met een gesponsord mobieltje aan je oor op jacht naar primeurs. Gelukkig was hij aan die gruwel ontsnapt. Hij kwam zelden op de krant.

Voor zijn gevoel was hij in zijn carrière minimaal twee keer de wereld rondgevlogen; vliegtuig in, vliegtuig uit. Hij leefde uit zijn koffer, in alweer een andere hotelkamer in alweer een andere stad in alweer een ander land. Hij schudde de handen van honderden topsporters, artiesten en filmacteurs.

Hij opende zijn ogen, nam een slok koffie en had de neiging die meteen uit te spugen. Oploskoffie, en ook nog een surrogaatversie. Hoe smerig. Wellicht was hij te kieskeurig, verwend door de koffie die hij thuis zette. Heet. Zwart. Sterk. De lekkerste bak pleur serveerden ze overigens in Pakistan. Hij werd er altijd een beetje high van. Glimlachend bij de herinnering, zakte hij onderuit in zijn stoel en ontspande.

Het reizen op zich zou hij niet missen, daar was hij inmiddels behoorlijk blasé van geworden. Veel reizen betekende naast urenlang wachten dat je het op een gegeven moment allemaal wel had gezien en meegemaakt. Hij gniffelde. Er zat in elk geval één voordeel aan het opzeggen van zijn baan.

Hij keek op zijn horloge – nog geen twaalf uur in de middag – en vroeg zich af wat te gaan doen.

Hij kon naar huis rijden. Sinds Katalijne hem had verlaten, wachtte daar niemand meer op hem. Zijn werk was een van de landmijnen onder hun huwelijk geweest. In zijn hoofd borrelde de vraag op die hem de laatste maanden meer bezighield: Was het dat wel waard geweest? Had hij de afgelopen tweeëntwintig jaar niet meer tijd en aandacht aan zijn vrouw en dochter Rosann moeten besteden?

De zelf gerolde sigaret smaakte Tim geenszins. Zelfs de behoefte aan een portie verse nicotine ontbrak. Hij had net zijn vorige sjekkie tegen de grond gepiekt, de peuk smeulde nog na. Het draaien en oproken van een nieuwe sigaret was strategisch. Bernardus Schoutema werd begraven. En hij wilde per se als laatste bezoeker de aula binnenlopen; de kraai zou al bezig zijn om de aanwezigen welkom te heten bij deze zo trieste plechtigheid. Niemand van de familie hoefde hem eerder te zien. De confrontatie met hen kwam later wel.

Tweeëntwintig jaar had hij ze niet gezien. Met Bennie waren ook zij uit zijn leven verdwenen. Bij zijn laatste bezoek aan opa waren diens zonen Adelbert en Cornelis met strakke gezichten langs hem gelopen. Ze waren ouder geworden, de tantes, neven, nichten en hun kinderen. Vanaf de eerste twee rijen keken ze stoïcijns voor zich uit. Alleen Marlise gluurde een paar keer achterom. Hij herkende zijn nicht bijna niet. Het korte peperkleurige haar van vroeger was ravenzwart geverfd en viel tot ver over haar schouders. De pony was strak gesneden en eindigde net boven ogen die dwars door iedereen heen keken. Het was dezelfde blik als waarmee zij hem als kind doorboorde.

Na de plechtigheid liep Tim voor de familie langs naar de gesloten kist. Bij elke stap die hij zette zwol het geroezemoes aan.

‘Die huichelaar is er ook,’ fluisterde de stem van zijn nicht. Haar vanuit jaloezie opgebloeide haat jegens het lievelingskleinkind van opa, was in twee decennia in elk geval niet geslonken.

Hij huiverde, maar kreeg de tijd niet zich te herstellen.

Hij verstijfde.

Op een schildersezal achter de kist stond een portretfoto van zijn grootvader, die had er eerder niet gestaan. Iemand moest de ezal daar zojuist en buiten zijn gezichtsveld, hebben neergezet.

Hij legde een hand met trillende vingers op de kist en schrok onzichtbaar voor de rest. Door het gelakte massieve eikenhout heen knipoogde zijn grootvader naar hem. Niks van aantrekken, jongen. Laat ze maar praten. Bennie rochelde de woorden.

Plotseling pakte iemand hem bij een arm en waaiden woorden zacht als een briesje kietelend zijn oor in. 'Wilt u doorlopen? U bent niet de enige die afscheid wil nemen. Later kunt u altijd nog met de heer Schoutema praten.' De kraai.

Snel wierp hij een laatste blik op de schildersezal. De portretfoto moest kort na Bennie's dood zijn gemaakt. Het benige gezicht verwrongen tot een grimas die zich traag ontplooidde.

Zó had hij zijn opa zien sterven; ogen, met angst gevuld, die langzaam braken. In een week vol excentrieke gebeurtenissen kon hij deze freakachtige foto er niet bij hebben.

Sinds hij het briefje tussen de vingers van zijn opa had gevonden, werd hij geterroriseerd door angst, bang om overweldigd te worden en de controle over zijn hoofd te verliezen. Het voelde alsof hij langzaam maar zeker gek werd en de eerste serieuze paniekaanval slechts een kwestie van tijd was. Nu had hij zijn dode grootvader, door het hout van de doodskist heen, zien liggen, knipogen en horen rochelen.

Via een omweg liep Tim naar het familiegraf. Hij gruwde bij het idee om samen met de familie op te lopen. Op haatgevoelens na, had hij niets met die patjepeeërs. Door de muur van ruggen voor hem, kon hij de kist niet zien zakken. Hetgeen hij ervan meekreeg was het piepende geluid van de lift.

Na de teraardebestelling slenterde hij dezelfde route terug. In de condoleanceruimte schudde hij zijn oma plichtmatig de hand, condoleerde hij zijn ouders en ontweek hij de rest.

Het liefst wilde hij zo snel mogelijk verdwijnen van het macabere feestje vol aasgieren. Bernardus was koud begraven en in het voorbijgaan hoorde hij de nabestaanden smoezen over diens nalatenschap.

'Hé, Tim,' zei een gastvrouw oprecht verrast, terwijl ze hem een dienblad met koffie en koek presenteerde. 'Weet je nog wie ik ben?'

Hij kneep zijn ogen tot streepjes. 'Natuurlijk weet ik dat. Jeannette.

Hoe kan ik jou ooit vergeten?’

Ze was een vriendin uit een voltooid verleden met wie hij op de dag dat het tussen Katalijne en hem serieus werd, resoluut afrekende.

Ze bloosde licht onder het compliment. ‘Je opa, toch?’ zei ze ietwat verlegen.

Hij knikte. Uit de binnenzak van zijn colbert diepte hij een visitekaartje op. ‘Bel me een keertje. Als je dat nog wil, uiteraard.’

Twee dagen later belde ze. Na een kwartiertje waren ze klaar met het uitwisselen van hun beider o zo boeiende levensloop en noteerde hij haar 06-nummer in zijn telefoonboekje. Wellicht kwam dat nog eens van pas.

4

Door de zangerige klank in zijn stem kreeg Tim meteen de indruk dat Nigel een nicht was. Toen die vertelde dat hij hem bij hun afspraak aan een grote blonde pruik met haarspeldjes kon herkennen, wist hij het zeker. De jongeman aan de telefoon was van de mannenliefde. Zelfs meer dan dat: Nigel was travestiet en extravagant.

‘Hallo, schat. Ben je er nog?’

‘Eh ... ja,’ zei Tim.

‘Ik heb je toch niet laten schrikken, hè. Met dat van die pruik?’

‘Eh ... nee.’

‘Gelukkig maar,’ antwoordde Nigel geamuseerd. ‘Wanneer wil je afspreken, poes? En waar?’